

Colònia Vila-seca

Sant Vicenç de Torelló

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Ctra. BV-5626, km 1,6 - 2

Coordenades:

Latitud: 42.05945
Longitud: 2.25524
UTM Est (X): 438378
UTM Nord (Y): 4656645

Classificació

Número de fitxa 08265 - 2
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Noucentisme
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari IPA 23826
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris
Autoria de la fitxa Antoni Rodríguez Fernández / Marta Lloret Blackburn
Data de registre de la fitxa: dt., 01/07/1997 - 02:00

Descripció

La colònia de Vila-seca està situada al costat del riu Ter, a l'extrem de ponent del terme municipal. Es tracta d'un complex industrial i residencial que es desenvolupa de forma linial de sud cap a nord. A la part de migdia hi trobem la fàbrica, constituïda per una gran nau de planta rectangular. Des d'aquí comencen els edificis residencials, construïts de manera ordenada a banda i banda de la carretera. Els tres primers edificis, separats de la resta, havien estat una fonda, una escola i la Torre d'en Frederic Marcet, respectivament, nom d'un dels amos de la colònia. Després de la filera de cases del costat dret, hi ha una plaça situada en una cota superior, en un extrem de la qual hi ha l'església del conjunt, dedicada a la Sagrada Família. Davant d'aquesta, a l'altre costat del carrer, hi trobem la torre de l'altre amo de la colònia. Al seu costat de ponent, en una cota inferior, s'hi conserva un magnífic jardí romàntic, que transcorre al costat del canal que portava aigua des de la resclosa del riu Ter fins a la fàbrica.

Història

L'any 1863 es va autoritzar a Josep Callís i Puigrubí, del mas Callís d'Orís, a aprofitar un salt d'aigua en terme de Sant Vicenç i un altre en terme d'Orís. En el primer indret, hi havia un mas conegut com a Can Vilaseca, que va acabar donant nom a la colònia industrial que s'hi havia d'implantar. L'any 1873, Callís cedeix el dret dels salts a Ferran Almeda i Viñuales, Francesc J. Sindreu i Esparo, Rafel Puget i Terradas i a Pere Almeda i Viñas. El segon dels salts, situat en terme d'Orís, es vendria l'any 1893 i seria l'origen de las Nuevas Hilaturas del Ter, S.A. de Borgonyà. Entre els anys 1874 i 1882 es van començar a construir a Vila-seca els edificis industrials i els habitatges dels obrers, a més de la resclosa i el canal del riu Ter que abastia la fàbrica d'energia hidràulica. Uns anys més tard, l'any 1881, es construïa l'església de la colònia, dedicada a l'advocació de la Sagrada Família. L'any 1879, les dues empreses van sol·licitar el reconeixement de la colònia i que se li donés un estatus jurídic i fiscal. La colònia va començar la seva activitat a principi del 1880, tot i que fins al març del 1883 no consta el primer lloguer d'un habitatge. Des del començament, la colònia es dividia en dues parts; hi havia dues fàbriques (un mateix edifici dividit en dues parts), dues cases dels amos i els habitatges dels treballadors pertanyien a uns o altres. D'una banda, la primera fàbrica va passar a mans de Joan Vila, tot i que poc més tard la va adquirir Frederic Marcet, després que el primer no pogués sufragar el deute que tenia amb el segon. D'altra banda, la segona fàbrica era dirigida pel soci fundador Pere Almeda. Ben aviat, vers l'any 1887, es van haver de construir dos pisos més per allotjar als treballadors. La dissolució de l'empresa Almeda, Sindreu i Cia es va produir l'any 1913, i poc després es van arrendar les instal·lacions a la societat Almeda, Alamany i Cia. L'any 1932, la societat Almeda, Alamany i Cia adquiria la totalitat de la fàbrica, quedant així unificada la colònia. L'any 1948 es va construir l'edifici del carrer Vila-seca, número 5, que va habilitar-se com a escola de les nenes. Abans d'això, l'escola es trobava a la plaça del costat de l'església, quedant a partir d'aleshores destinada als nens. La colònia va créixer de manera molt sostinguda durant els anys següents. La crisi del sector tèxtil de la dècada de 1970 va suposar que el sistema de la colònia quedés obsolet, ja que es va reduir la mà d'obra i la millora de comunicacions feia innecesari viure al costat de la fàbrica. A la dècada de 1990, la majoria dels habitatges estaven buits i quedaven pocs treballadors a la fàbrica. El desenvolupament d'un Pla Especial de Reforma Interior va permetre una remodelació de la colònia i la recuperació dels seus espais emblemàtics.

Bibliografia

COLLELLDEMONT, P. (1994). "Osona Nord", Les Guies: El 9 Nou. Girona: Edicions Periòdiques de les Comarques, DL. DIVERSOS AUTORS (2005). Inventari del Patrimoni vinculat als usos de l'aigua. Consorci Alba-Ter. MASFERRER, D. (1983). Vilaseca, cent anys d'història. Torelló: Comissió de Festes de la Colònia Vilaseca. VINYES, J. (2003). "La rehabilitació de Vila-seca: passat i futur d'una colònia tèxtil del Ter", Nous usos per a antics espais industrials. Girona: Universitat de Girona.

